

Unutulma Hakkı (Unutulma Hakkının Arama Motorları Özeline Değerlendirilmesi) Rehberi

Kişisel Verileri Koruma Kurulu'nun ("**Kurul**") 23 Haziran 2020 tarihli ve 2020/481 sayılı [kararı](#) ("**Karar**") çerçevesinde arama motorları nezdinde unutulma hakkının kullanılmasına açıklık getirilmesi amacıyla hazırlanan [Unutulma Hakkı \(Unutulma Hakkının Arama Motorları Özelinde Değerlendirilmesi\) Rehberi](#) ("**Rehber**"), Kişisel Verileri Koruma Kurumu tarafından, 20 Ekim 2021 tarihinde kamuoyu ile paylaşılmıştır.

Rehber kapsamında unutulma hakkının ulusal ve uluslararası hukuktaki gelişimi, ilgili kişilerin unutulma hakkına ilişkin talepleri bakımından değerlendirme kriterleri ve ilgili kişilerin hak arama yöntemleri hakkında bilgi verilmiştir. Rehber'de öne çıkan hususlar ise aşağıdaki gibidir:

- » Yargı kararları, doktrin ve uluslararası kurumların görüşleri doğrultusunda unutulma hakkı, literatürde bireyin geçmişte hukuka uygun olarak yayılmış ve doğru nitelikteki bilgilerinin zamanın geçmesine bağlı olarak erişimden kaldırılmasının ya da gündeme getirilmemesinin birey tarafından talep edilebilmesi olarak tanımlanmıştır.
- » Ulusal hukukta unutulma hakkına kavramsal olarak yer verilen bir hukuki düzenleme bulunmasa da (i) Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın

("Anayasa") 20'nci maddesinde düzenlenen kişisel verilerin korunmasını isteme hakkının, kişinin kendisiyle ilgili kişisel veriler hakkında bilgilendirilme, bu verilere erişme, amaçları doğrultusunda kullanılıp kullanılmadığını öğrenmenin yanı sıra bunların düzeltilmesini veya silinmesini talep etme hakkını da kapsadığı, (ii) 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun ("**Kanun**") 4'üncü, 7'nci ve 11'inci maddelerinin unutulma hakkının tesisine ilişkin araçlara dayanak teşkil ettiği ve (iii) Kişisel Verilerin Silinmesi, Yok Edilmesi ve Anonim Hale Getirilmesi Hakkında Yönetmelik'in 8'inci maddesinde de konu ile ilgili düzenlemelere yer verildiği belirtilerek bu kapsamda unutulma hakkının iç hukukta ayrı bir hak olarak tanımlanmasına gerek bulunmaksızın ilgili kişilerin bu hakka yönelik taleplerinin yerine getirilebileceği ve Kanun'la hedeflenen amacın gerçekleşmesine katkı sağlanabileceği değerlendirilmiştir.

- » Karar metnine Rehber'de yer verilerek (i) arama motorlarının veri sorumlusu hukuki statüsünü haiz olduğu, (ii) unutulma hakkının yalnızca kişisel verisi işlenen gerçek kişiler tarafından kullanılmasının mümkün olduğu ve ilgili kişi olmayan üçüncü kişiler tarafından kullanılamayacağı, (iii) unutulma hakkının mutlak bir hak olmayıp istisnai bir hak niteli-

ğinde olduğu ve her somut olay özelinde ilgili kriterler çerçevesinde değerlendirme yapılarak karar verilmesi gerektiği, (iv) unutulma hakkı kapsamında arama motoru indeksinden çıkarılmanın içeriğin kaynak internet sitesinden kaldırılması anlamına gelmediği ve (v) unutulma hakkı çerçevesinde internette yer alan verilerin erişiminin tamamen engellenemediği, bu kapsamda yapılan işlemin esas olarak kişisel verilerin yayılmasının önüne geçilmesini sağlamak amacıyla arama sonuçlarından kısmen bağlantı kaldırılması olduğu ve söz konusu bilgiler internet ortamında tamamen yok olmadığından arama motorlarında konuya ilişkin farklı kelimelerle arama yapıldığında ortaya çıkan sonuçlarda ilgili içeriğe erişilebilmesinin mümkün olduğu vurgulanmıştır.

- » İlgili kişilerin kişisel verilerinin kaynak internet sitelerinden kaldırılmasına ilişkin taleplerinin kamu ilgi ve yararı taşıması, gerçek ve güncel olması ve özü ile biçimi arasındaki denge gibi kriterler esas alınarak Kurul tarafından ayrıca sonuçlandırılacağı belirtilmiştir.
- » Karar uyarınca ilgili kişilerin ad ve soyadı ile arama motorları üzerinden yapılan aramalarda çıkan sonuçların indeksten çıkarılmasına ilişkin değerlendirmede dikkate alınacak kriterler aşağıdaki şekilde açıklanmıştır:
 - » **İlgili kişinin kamusal yaşamda önemli bir rol oynaması:** Siyasetçiler, üst düzey kamu yöneticileri, iş adamları, ünlü sanatçılar ve sporcular, dini liderler, bazı meslekleri icra eden kişiler ve açıklamaları ya da eylemleri nedeniyle medyada sıklıkla yer alan kişiler gibi kamusal yaşamda önemli rolü olan ilgili kişilerin unutulma hakkı kapsamında yapacakları başvuruların kabul görme olasılığı düşük olmakla birlikte, bu kişilerin özel yaşamı ile ilgili verileri hakkındaki başvuruları çerçevesinde kişisel verilerinin arama sonuçlarından kaldırılma olasılığı ise daha yüksektir.
 - » **Arama sonuçlarının öznesinin çocuk olması:** İlgili kişi kendisine ait verilerin yayımlanması sırasında reşit değil ise söz konusu veriye dayalı arama sonuçlarına ilişkin bağlantının kaldırılması talebinin kabul görme olasılığı yüksek olup, bu yöndeki taleplerin değerlendirilmesinde “çocuğun üstün (yüksek) yararı” ilkesi göz önünde bulundurulmalıdır.
 - » **Bilginin içeriğinin doğruluğu:** Bilginin doğru olmaması ya da yanıltıcı olması unutulma hakkı kapsamındaki başvuruların

kabul edilme olasılığını yükseltmekte olup, bu noktada kendisi hakkında yanlış bir bilgi olduğunu ileri süren ilgili kişinin bu iddiasını ispat etmesi beklenmektedir.

- » **Bilginin kişinin çalışma hayatı ile ilgili olması:** Bilginin ilgili kişinin iş yaşamı ile alakalı olması bu bilginin arama motorlarından bağlantısının kaldırılması talebinin kabul edilmesini zorlaştırmakta iken, özel yaşama dair olması bu yöndeki talebinin kabul edilmesinde önemli bir unsur olarak değerlendirilmektedir. Ancak, burada kişinin hâlihazırda aynı işi yapıp yapmadığı ve ilgili kişinin işine ilişkin yayımlanan verilerin olması gerekenden fazla bilgi içerip içermediği hususlarına ayrıca dikkat edilmelidir.
- » **Bilginin ilgili kişi hakkında hakaret, onur kırıcı, iftira niteliği taşıması:** Kişi hakkında hakaret, nefret söylemi içeren, onur kırıcı ya da aşağılayıcı ifadeler bulunan ve suç niteliği taşıyan içeriklerin bağlantılarının kaldırılması hususunda veri sorumlusu tarafından başvurusu reddedilen ilgili kişilerin Kurul’a şikâyet yerine mahkemeler vasıtasıyla sorunu çözüme kavuşturmaları daha doğru bir yaklaşım olacaktır.
- » **Bilginin özel nitelikli kişisel veri niteliği taşıması:** İlgili kişilerin özel nitelikli kişisel verilerine ilişkin bağlantıların arama motorlarından kaldırılmasına yönelik taleplerinin kabul görme olasılığı özel nitelikli olmayan kişisel verilere göre daha yüksek olup, özel nitelikli kişisel veri olmamakla birlikte kişiyi tanımlayıcı bilgiler ve mali bilgiler gibi mahremiyetin ön plana çıktığı bilgilere ilişkin taleplerin kabul görme olasılığı da yüksek olarak değerlendirilmektedir.
- » **Bilginin güncelliği:** Aradan geçen zaman verinin güncel olma özelliğini yitirmesine neden olabileceğinden, indeksten çıkarma taleplerinin kabul edilme ihtimalini artıran bir unsurdur.
- » **Bilginin kişi hakkında önyargıya sebep olması:** Arama sonucunda ulaşılan bilgilerin ilgili kişi hakkında önyargıya sebep olduğunun iddia edilmesi halinde söz konusu iddianın kanıtlanabilir nitelikte olması, bağlantının arama sonuçlarından kaldırılması yönündeki talebinin kabul görme olasılığını artıracaktır.
- » **Bilginin kişi açısından bir risk doğurması:** Arama sonucunda ulaşılan bilgiler ilgili kişiyi kimlik hırsızlığı veya takip edilme gibi

risklere açık hale getiriyor ise söz konusu bilgilerin arama motoru listelerinden kaldırılması olasılığı artabilecektir.

- › **Bilginin kişinin kendisi tarafından yayımlanması:** İlgili kişi tarafından ya da ilgili kişinin açık rızası ile yayımlanan bilgilerin buldukları yerden kendileri tarafından kaldırılması imkânı söz konusu ise arama sonuçlarından kaldırılmasına yönelik talebin kabul görme olasılığı azalmaktadır. Ancak ilgili kişiye açık rızasını geri çekme imkânı tanınmamışsa ve ilgili kişinin kişisel verisinin işlenmemesine ilişkin talebi reddedilmişse bu hususun değerlendirilmesi gerekmektedir.
- › **Orijinal içeriğin gazetecilik faaliyeti kapsamında işlenen verileri kapsamaması:** Anayasa'da koruma altına alınan şeref ve itibarın korunmasını isteme hakkı ile basın özgürlüğü ve bu özgürlükle bağlantılı olarak ifade özgürlüğü arasında belli kriterler çerçevesinde bir denge kurulması gerekmekte olup, başkalarının özel ve aile hayatlarının korunması için konulan sınırların aşılması gerekmektedir. Her bir şikâyet özelinde kamunun arama sonuçlarına erişiminin sağlanması ve ifade özgürlüğünün yansması olan basın özgürlüğü arasında denge kurulması gerekliliği gündeme gelecektir.

- › **Bilgilerin yayımlanmasında yasal bir zorunluluk olması:** Bir kamu kurumu ya da yasal bir zorunluluk nedeniyle kendisine yetki tanınan kuruluşlar tarafından kişisel verinin yayımlanması zorunluluğu varsa ve bu zorunluluk geçerliliğini sürdürüyorsa, bu durum ilgili kişilerin ad ve soyadları ile arama motorları üzerinden yapacakları araamlar neticesinde çıkan sonuçların kaldırılması yönündeki talebinin değerlendirilmesinde olumsuz bir etken olarak görülecektir.

- › **Bilginin ceza gerektiren bir suçla ilgili olması:** Uzun zaman önce işlenen bir suçla ilişkin çıkan arama sonuçlarının daha kısa zaman öncesinde gerçekleşen suçla oranla kaldırılması olasılığı daha yüksektir. Ayrıca, göreceli olarak ağır nitelikteki bir suçla oranla hafif nitelikteki bir suç ile ilgili çıkan arama sonuçlarının kaldırılması da daha olasıdır.

- » Son olarak, ilgili kişilerin arama motorları üzerinden ad ve soyadı ile yapılan aramalarda ulaşılan sonuçların indeksten çıkarılmasına yönelik taleplerinin yerine getirilmesi için Kanun'un 13'üncü ve 14'üncü maddelerinde belirtilen hak arama yöntemlerini sırasıyla tüketmelerinin zorunlu olduğu belirtilmiş ve bahse konu maddeler adım adım şematize edilmiştir.

